

Інформація
про здійснення Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку
та захисту інформації України державної регуляторної політики
у 2023 році

I. Вступна частина

Протягом 2023 року державна регуляторна політика здійснювалася Адміністрацією Держспецзв'язку з метою виконання основних завдань, визначених пунктом 3 Положення про Адміністрацію Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.09.2014 № 411 (далі – Положення 411), та зосереджувалася на забезпеченні формування та реалізації державної політики у сферах:

криптографічного та технічного захисту інформації;

функціонування, безпеки та розвитку державної системи урядового зв'язку, Національної телекомунікаційної мережі (далі – НТМ) та Національної системи конфіденційного зв'язку (далі – НСКЗ);

захисту в кіберпросторі державних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом, кіберзахисту критичної інформаційної інфраструктури;

захисту критичної інфраструктури.

Крім цього, до 31 серпня 2023 р. Адміністрацією Держспецзв'язку здійснювалася державна регуляторна політика у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра.

Зазначені завдання виконувалися шляхом розроблення Адміністрацією Держспецзв'язку проєктів регуляторних актів, а також відстеження їх результативності та перегляду.

Згідно з Планом діяльності Адміністрації Держспецзв'язку з підготовки проєктів регуляторних актів на 2023 рік, затвердженим Головою Держспецзв'язку 14.12.2022, зареєстрованим 14.12.2022 за № 18-7168/ВС (зі змінами) (далі – План 2023), було передбачено розробку проєктів 29 регуляторних актів (на початок 2023 року – 19):

Законів України – 1;

постанов Кабінету Міністрів України – 12;

наказів Адміністрації Держспецзв'язку (спільних наказів) – 16.

Протягом 2023 року Адміністрацією Держспецзв'язку виконано 13 завдань, передбачених пунктами 1, 2, 5, 6, 8, 9, 13, 14, 16, 19, 21, 23, 26 Плану 2023, що становить 44,8% від загальної кількості завдань, передбачених Планом 2023. Також, було заплановано виконати 1 завдання до кінця 2023 року (пункт 22 Плану 2023).

Строк виконання 6 завдань, передбачених пунктами 15, 20, 24, 25, 28, 29 Плану 2024, перенесено на 2024 рік.

Крім цього, з Плану 2023 виключено 9 завдань, передбачених пунктами 3, 4, 7, 10, 11, 12, 17, 18, 27 (в тому числі у зв'язку із тим, що Адміністрація Держспецзв'язку з 01 вересня 2023 р. не забезпечує здійснення повноважень центрального органу виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра).

II. Загальна частина

Планування діяльності Адміністрації Держспецзв'язку з підготовки проєктів регуляторних актів у 2023 році відбувалося з дотриманням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон). Зокрема, План 2023 було затверджено з дотриманням термінів, встановлених частиною першою статті 7 Закону.

Крім цього, протягом звітного періоду у разі необхідності до Плану 2023 вносилися відповідні зміни, які в подальшому оприлюднювалися на офіційному вебсайті Держспецзв'язку.

Усі проєкти регуляторних актів видавалися (розроблялися) Адміністрацією Держспецзв'язку із дотриманням вимог Закону та принципів державної регуляторної політики, визначених статтею 4 Закону.

Адміністрація Держспецзв'язку дотримувалася єдиного підходу до підготовки проєктів регуляторних актів. Зокрема, щодо кожного проєкту регуляторного акта з дотриманням вимог Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308, готувався аналіз регуляторного впливу, який разом із проєктом регуляторного акта оприлюднювався на офіційному вебсайті Держспецзв'язку з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань згідно зі статтею 9 Закону.

Опрацювання зауважень та пропозицій, отриманих від фізичних і юридичних осіб, їх об'єднань, здійснювалося відповідно до вимог законодавства.

Крім вищезазначеного, Адміністрацією Держспецзв'язку вживаються заходи щодо систематизації регуляторних актів, зокрема відповідно до рекомендацій Державної регуляторної служби України, за підсумками здійснення Адміністрацією Держспецзв'язку державної регуляторної політики у 2023 році здійснюється актуалізація переліку чинних регуляторних актів Адміністрації Держспецзв'язку (розробником яких є Адміністрація Держспецзв'язку), який в подальшому буде оприлюднено на офіційному вебсайті Держспецзв'язку.

Також згідно зі статтею 14 Закону Адміністрація Держспецзв'язку розміщує на офіційному вебсайті Держспецзв'язку інформацію про здійснення нею державної регуляторної політики, зокрема за 2022 рік, яка зареєстрована 31.01.2023 за № 18/01-527/ВС.

Крім цього, відповідно до вимог статті 7 Закону та з метою дотримання принципів прозорості та передбачуваності регуляторної політики 14.12.2023 Головою Держспецзв'язку затверджено План діяльності Адміністрації

Держспецзв'язку з підготовки проєктів регуляторних актів на 2024 рік, зареєстрований 14.12.2023 за № 18/01-12961/ВН, який оприлюднено на офіційному вебсайті Держспецзв'язку 18.12.2023.

Слід зазначити, що структура офіційного вебсайту Держспецзв'язку відповідає рекомендаціям Державної регуляторної служби України. Зокрема, на головній сторінці вебсайту у розділі «Діяльність» створено підрозділ «Регуляторна діяльність», у якому структуровано інформацію з питань здійснення Адміністрацією Держспецзв'язку регуляторної політики, а саме розміщено підрозділи «Планування регуляторної діяльності», «Оприлюднення проєктів регуляторних актів», «Відстеження результативності регуляторних актів» (який включає в себе Планування заходів з відстеження та Звіти про відстеження), «Перелік регуляторних актів» та «Інформація про здійснення регуляторної діяльності».

Щодо упорядкування державного регулювання господарських відносин у сферах, які належать до компетенції Адміністрації Держспецзв'язку, повідомляємо таке.

1. Щодо упорядкування державного регулювання господарських відносин у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра.

У 2023 році Адміністрація Держспецзв'язку забезпечувала здійснення повноважень центрального органу виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 09.02.2022 № 107 «Питання забезпечення реалізації Закону України «Про електронні комунікації» (*втратила чинність 04.07.2023*) та постанови Кабінету Міністрів України від 30.06.2023 № 669 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо повноважень органів виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра, публічних електронних реєстрів, захисту критичної інформаційної інфраструктури та активної протидії агресії у кіберпросторі» (далі – Постанова 669).

Згідно з вимогами пункту 1 Постанови 669 Адміністрація Держспецзв'язку забезпечувала здійснення повноважень центрального органу виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра до 31 серпня 2023 р.

Враховуючи викладене, Адміністрація Держспецзв'язку в межах повноважень, визначених Законом України «Про електронні комунікації», до 31 серпня 2023 р. здійснювала державну регуляторну політику у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра, зокрема шляхом видання (розроблення) проєктів регуляторних актів.

1.1. Статтею 6 Закону України «Про електронні комунікації» визначено повноваження центрального органу виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 6 Закону України «Про електронні комунікації» центральний орган виконавчої влади у сферах

електронних комунікацій та радіочастотного спектра відповідальний за затвердження відповідно до закону технічних вимог (технічних специфікацій) до електронних комунікаційних мереж, засобів електронних комунікацій, а також погодження державних будівельних норм в частині, що стосуються інфраструктури електронних комунікаційних мереж.

Враховуючи вищезазначене, а також на виконання пункту 3 плану заходів щодо підвищення якості послуг рухомого (мобільного) зв'язку на 2020 – 2022 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 1189-р, та з метою встановлення основних технічних вимог до електронних комунікаційних мереж з різними технологіями обробки, комутації, перенесення сигналів та взаємодії їх між собою в електронній комунікаційній мережі загального користування України видано наказ Адміністрації Держспецзв'язку від 29.12.2022 № 849 «Про затвердження Технічних вимог до електронних комунікаційних мереж загального користування щодо взаємоз'єднання та взаємодії мереж з різними технологіями обробки, комутації і перенесення сигналів», який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12.01.2023 за № 67/39123 (пункт 8 Плану 2023).

Крім цього, з метою забезпечення сталого функціонування електронних комунікаційних мереж загального користування шляхом встановлення основних технічних вимог до маршрутизації трафіку в електронній комунікаційній мережі загального користування видано наказ Адміністрації Держспецзв'язку від 01.06.2023 № 474 «Про затвердження Технічних вимог до маршрутизації трафіка в електронній комунікаційній мережі загального користування», який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16.06.2023 за № 1009/40065 (пункт 14 Плану 2023).

Згідно з пунктом 13 частини першої статті 6 Закону України «Про електронні комунікації» центральний орган виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра відповідальний за затвердження національного плану нумерації.

Враховуючи вищезазначене, а також на виконання підпункту 1 пункту 3 Плану заходів щодо підвищення якості послуг рухомого (мобільного) зв'язку, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.09.2020 № 1189-р, видано наказ Адміністрації Держспецзв'язку від 26.08.2023 № 758 «Про затвердження Національного плану нумерації України», який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 31.08.2023 за № 1534/40590 (пункт 9 Плану 2023).

Відповідно до підпункту «а» пункту 14 частини першої статті 6 Закону України «Про електронні комунікації» центральний орган виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра відповідальний за визначення та періодичне оновлення показників для визначення універсальної електронної комунікаційної послуги ширококутового доступу до мережі Інтернет у фіксованому місці отримання послуги.

Також, відповідно до підпункту «б» пункту 14 частини першої статті 6 Закону України «Про електронні комунікації» центральний орган виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра

відповідальний за визначення та періодичне оновлення параметрів якості надання універсальних електронних комунікаційних послуг, їх показників і рівнів, методів їх вимірювання постачальниками електронних комунікаційних послуг та методик вимірювань.

При цьому постачальник універсальних електронних комунікаційних послуг згідно з пунктом 2 частини другої статті 100 Закону України «Про електронні комунікації» повинен надавати універсальні послуги за встановленими центральним органом виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра показниками якості.

Враховуючи вищевикладене, видано наказ Адміністрації Держспецзв'язку № 549 від 23.06.2023 «Про визначення показника для визначення універсальної електронної комунікаційної послуги широкосмугового доступу до мережі Інтернет у фіксованому місці отримання послуги», зареєстрований в Мін'юсті 06.07.2023 за № 1150/40206 (пункт 21 Плану 2023), яким визначено, що показником для визначення універсальної електронної комунікаційної послуги широкосмугового доступу до мережі Інтернет у фіксованому місці отримання послуги є швидкість передачі даних, та встановлюється її швидкість не менше ніж 30 Мбіт/с.

Також, видано наказ Адміністрації Держспецзв'язку від 23.01.2023 № 50 «Про деякі питання якості надання універсальних електронних комунікаційних послуг голосових електронних комунікацій у фіксованому місці», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28.02.2023 за № 362/39418 (пункт 13 Плану 2023).

1.2. Відповідно до частини сьомої статті 6 Закону України «Про систему екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112» порядок передачі викликів під час здійснення екстрених комунікацій визначається центральним органом виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра.

З огляду на зазначене та на виконання пункту 1 Плану заходів із створення системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.11.2022 № 1024-р, видано наказ Адміністрації Держспецзв'язку від 06.02.2023 № 89 «Про затвердження Порядку передачі викликів під час здійснення екстрених комунікацій за єдиним телефонним номером 112 в електронній комунікаційній мережі загального користування», який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23.03.2023 за № 493/39549 (пункт 5 Плану 2023).

Видання зазначеного регуляторного акта забезпечить належний рівень надання екстреної допомоги населенню в разі загрози виникнення або виникнення екстрених ситуацій.

1.3. Відповідно до частини першої статті 32 Закону України «Про електронні комунікації» управління електронними комунікаційними мережами та відповідальність за забезпечення їх сталості в умовах надзвичайного та воєнного стану покладається на Адміністрацію Держспецзв'язку, як

центральный орган исполнительной власти, что обеспечивает формирование та реализацию государственной политики в сферах организации специального зв'язку, защиты информации.

Водночас, згідно з частиною сьомою статті 32 зазначеного Закону взаємодія постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг з національним центром оперативно-технічного управління електронними комунікаційними мережами України здійснюється на договірних засадах у порядку та відповідно до умов типового договору, що затверджуються центральним органом виконавчої влади в сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра.

Для забезпечення можливості виконання функцій, покладених на Національний центр оперативно-технічного управління електронними комунікаційними мережами України, видано наказ Адміністрації Держспецзв'язку від 01.06.2023 № 471 «Про затвердження Типового договору про взаємодію постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг з Національним центром оперативно-технічного управління електронними комунікаційними мережами України», який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29.06.2023 за № 1092/40148 (пункт 16 Плану 2023).

Крім цього, згідно з частиною третьою статті 32 Закону України «Про електронні комунікації» порядок створення та діяльності національного центру оперативно-технічного управління електронними комунікаційними мережами України визначає Кабінет Міністрів України.

Враховуючи зазначене, Адміністрацією Держспецзв'язку розроблено проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання оперативно-технічного управління електронними комунікаційними мережами в умовах надзвичайного та воєнного стану» (пункт 15 Плану 2023), яким пропонується затвердити Порядок оперативно-технічного управління електронними комунікаційними мережами в умовах надзвичайного та воєнного стану, який визначить порядок підготовки, організації та здійснення оперативно-технічного управління електронними комунікаційними мережами в умовах надзвичайного та воєнного стану.

Проєкт регуляторного акта оприлюднено на офіційному вебсайті Держспецзв'язку з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, за результатами розгляду яких проводяться узгоджувальні наради з представниками ринку електронних комунікацій.

З огляду на це, завершення заходів із розробки проєкту постанови заплановано на IV квартал 2024 року.

1.4. З метою приведення Порядку визначення вартості та надання платних послуг Головним управлінням та підрозділами урядового фельд'єгерського зв'язку, затвердженого наказом Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України від 29.09.2016 № 600, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21.10.2016 за № 1384/29514, у відповідність до Закону України «Про Державну службу

спеціального зв'язку та захисту інформації України» (зі змінами), Порядку забезпечення урядовим фельд'єгерським зв'язком, приймання, доставки, збереження, знищення кореспонденції, офіційної кореспонденції та дипломатичної пошти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2018 № 152, видано наказ Адміністрації Держспецзв'язку від 15.07.2023 № 629 «Про внесення змін до Порядку визначення вартості та надання платних послуг Головним управлінням та підрозділами урядового фельд'єгерського зв'язку Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України», який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 31.07.2023 за № 1281/40337 (пункт 6 Плану).

Враховуючи те, що Адміністрація Держспецзв'язку з 01 вересня 2023 р. не забезпечує здійснення повноважень центрального органу виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра, з Плану 2023 виключено завдання щодо розробки таких проєктів регуляторних актів:

проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку відключення кінцевого (термінального) обладнання спеціальних користувачів та ліній електронних комунікаційних мереж (ліній зв'язку) екстрених служб» (пункт 4 Плану 2023);

проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил надання та отримання електронних комунікаційних послуг» (пункт 7 Плану 2023);

проєкту наказу Адміністрації Держспецзв'язку, Міністерства оборони України/постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку «Про внесення змін до Положення про порядок взаємодії органів державної влади при здійсненні міжнародно-правового захисту радіочастотного ресурсу України» (пункт 11 Плану 2023);

проєкту наказу Адміністрації Держспецзв'язку «Про деякі питання якості надання універсальних електронних комунікаційних послуг широкосмугового доступу до мережі Інтернет у фіксованому місці» (пункт 12 Плану 2023);

проєкту наказу Адміністрації Держспецзв'язку, Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Змін до Правил пожежної безпеки в галузі зв'язку» (пункт 18 Плану 2023);

проєкту наказу Адміністрації Держспецзв'язку «Про затвердження Технічних вимог до електронних комунікаційних мереж щодо їх сталості в умовах надзвичайних ситуацій, надзвичайного та воєнного стану» (пункт 27 Плану 2023).

Також, пунктом 10 Плану 2023 було передбачено розробку проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку компенсації спеціальним користувачам витрат, пов'язаних з конверсією радіочастотного спектра, із залученням позабюджетних коштів».

Водночас, під час розробки зазначеного проєкту постанови встановлено, що питання забезпечення доступності радіочастотного спектра для використання загальними користувачами має вирішуватися із залученням

науково-дослідних організацій та з використанням міжнародного досвіду щодо порядку проведення конверсії радіочастотного спектра і регулювання спільного його використання на національному рівні, що, у свою чергу, передбачає проведення науково-дослідної роботи за рахунок коштів державного бюджету, оскільки мають бути профінансовані роботи щодо вивчення поточної ситуації та напрацювання наукових шляхів і методів вирішення питання.

Враховуючи те, що питання державного фінансування відповідної роботи не вирішено, завдання щодо розробки вищевказаного проєкту регуляторного акта виключено із Плану 2023.

2. Щодо упорядкування державного регулювання господарських відносин у сфері криптографічного та технічного захисту інформації.

2.1. Відповідно до вимог підпункту 7 пункту 4 Положення 411 Адміністрація Держспецзв'язку відповідно до покладених на неї завдань здійснює технічне регулювання у сферах криптографічного і технічного захисту інформації в інформаційно-комунікаційних системах і на об'єктах інформаційної діяльності, організацію, координацію та проведення робіт з підтвердження відповідності, розроблення в установленому порядку технічних регламентів.

Враховуючи вимоги абзацу четвертого частини другої статті 8 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» Адміністрація Держспецзв'язку уповноважена у межах своєї компетенції затверджувати переліки національних стандартів для цілей застосування технічних регламентів.

З метою приведення переліку стандартів та технічних специфікацій, дозволених для реалізації в засобах криптографічного захисту інформації, у відповідність до вимог законодавства у сфері технічного регулювання та стандартизації, видано наказ Адміністрації Держспецзв'язку від 04.11.2023 № 941 «Про внесення змін до Переліку стандартів та технічних специфікацій, дозволених для реалізації в засобах криптографічного захисту інформації», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21.11.2023 за № 2004/41060 (пункт 23 Плану 2023).

Згідно з абзацом п'ятим статті 5 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» Кабінет Міністрів України у межах своєї компетенції затверджує технічні регламенти, якщо їх не затверджено законами чи актами відповідних державних органів або міністерств, визначених частиною третьою статті 8 цього Закону.

Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення укладення угоди між Україною та Європейським Союзом про взаємне визнання кваліфікованих електронних довірчих послуг та імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері електронної ідентифікації» (далі – Закон 2801-IX) внесено зміни до Закону України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» в частині запровадження використання для захисту інформації в інформаційній,

електронній комунікаційній або інформаційно-комунікаційній системі засобів криптографічного захисту інформації, які мають позитивний експертний висновок за результатами державної експертизи у сфері криптографічного захисту інформації або документ про відповідність, виданий за результатами сертифікації таких засобів відповідно до Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності».

Таким чином передбачено оцінку відповідності засобів криптографічного захисту інформації з використанням двох альтернативних механізмів – сертифікації та експертизи.

Враховуючи зазначене, виникла необхідність у внесенні змін до Технічного регламенту засобів криптографічного захисту інформації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 991, передбачивши у ньому запровадження сертифікації засобів криптографічного захисту інформації, уточнення сфери його застосування та приведення термінології у відповідність до вимог законодавства.

З огляду на зазначене, а також на виконання пункту 27 Плану розроблення технічних регламентів на 2023 рік, затвердженого наказом Міністерства економіки України від 20.02.2023 № 986 (зі змінами), Адміністрація Держспецзв'язку здійснює заходи з розробки проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2020 р. № 991» (пункт 25 Плану 2023).

Проєкт зазначеного регуляторного акта після оприлюднення на офіційному вебсайті Держспецзв'язку надіслано на зовнішнє погодження.

З огляду на це, завершення заходів із його розробки заплановано на II квартал 2024 року.

Крім цього, Законом 2801-IX внесено зміни до пункту 37 частини першої статті 14 Закону України «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України» в частині встановлення порядку надання та використання послуг електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг, які використовуються в інформаційно-комунікаційних системах, в яких обробляються службова інформація та державна таємниця.

З огляду на зазначене, Адміністрацією Держспецзв'язку здійснюються заходи з розробки проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про встановлення порядку надання та використання послуг електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг, які використовуються в інформаційно-комунікаційних системах, в яких обробляється службова інформація та державна таємниця» (пункт 24 Плану 2023).

В рамках підготовки проєкту зазначеного регуляторного акта виникли проблемні питання, які потребують попереднього вирішення із заінтересованими суб'єктами.

З огляду на це, 14.11.2023 проведено узгоджувальну нараду із потенційними надавачами електронних довірчих послуг в закритих системах.

Подальша розробка вищевказаного проєкту регуляторного акта буде здійснюватися з урахуванням наданих потенційними надавачами електронних довірчих послуг в закритих системах зауважень та пропозицій.

З огляду на це, завершення заходів із його розробки заплановано на IV квартал 2024 року.

2.2. З метою уточнення вимог до певних типів засобів криптографічного захисту інформації та переліку механізмів захисту, які повинні бути реалізовані в засобах криптографічного захисту інформації категорій «Ш» та «К», визначення ролей, видано наказ Адміністрації Держспецзв'язку від 20.06.2023 № 161/ДСК «Про затвердження Змін до Положення про порядок розроблення, виробництва та уведення в експлуатацію засобів криптографічного захисту службової інформації», який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28.07.2023 за № 1273/40329 (пункт 26 Плану 2023).

2.3. Згідно з підпунктом 28 пункту 4 Положення 411 Адміністрація Держспецзв'язку відповідно до покладених на неї завдань здійснює повноваження органу ліцензування у сфері криптографічного і технічного захисту інформації.

Відповідно до абзацу першого частини другої статті 9 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», ліцензійні умови та зміни до них розробляються органом ліцензування, підлягають погодженню з спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування та затверджується Кабінетом Міністрів України.

З метою приведення Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання послуг у галузі криптографічного захисту інформації (крім послуг електронного цифрового підпису) та технічного захисту інформації за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 № 821, у відповідність із Законом України «Про ліцензування окремих видів діяльності» (зі змінами), Адміністрація Держспецзв'язку здійснює заходи щодо розробки проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання послуг у галузі криптографічного захисту інформації (крім послуг електронного цифрового підпису) та технічного захисту інформації за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України» (пункт 20 Плану 2023).

Завершення заходів із розробки проєкту постанови заплановано на IV квартал 2024 року.

3. Щодо державного регулювання господарських відносин у сфері функціонування НСКЗ та НТМ.

3.1. З метою створення правових основ функціонування НСКЗ та Національної електронної комунікаційної мережі (далі – НЕКМ) в умовах використання новітніх технологій і приведення у відповідність із Законом України «Про електронні комунікації» Адміністрація Держспецзв'язку розробила проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування Національної системи конфіденційного зв'язку

та Національної електронної комунікаційної мережі» (пункт 2 Плану 2023), який зареєстровано у Верховній Раді України 20.11.2023 за № 10273.

Шляхом прийняття прокту Закону пропонується розв'язати проблеми подальшого розвитку та функціонування НСКЗ та законодавчого забезпечення функціонування НЕКМ, привести вимоги законодавства у сферах НСКЗ та НЕКМ у відповідність до змін, що відбулися у законодавстві у сфері електронних комунікацій та новітніх технологій.

Крім цього, прийняття цього законопроекту дозволить споживачам НСКЗ отримувати більш широкий спектр сучасних послуг конфіденційного зв'язку, а операторам НСКЗ надавати більш широкий спектр сучасних послуг конфіденційного зв'язку, використовувати під час будівництва, модернізації та забезпечення функціонування НСКЗ новітні технології.

3.2. Відповідно до абзацу десятого Порядку функціонування Національної телекомунікаційної мережі пункту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1358, Адміністрація Держспецзв'язку як суб'єкт Національної телекомунікаційної мережі розробляє та затверджує інструкції взаємодії із користувачами під час опрацювання заявок на отримання послуги Національної телекомунікаційної мережі за різними типами звернень і типові форми таких заявок.

Враховуючи зазначене, здійснюються заходи з розробки проєкту наказу Адміністрацією Держспецзв'язку «Про затвердження Інструкції щодо взаємодії з користувачами під час опрацювання заявок на отримання послуги Національної телекомунікаційної мережі за різними типами звернень» (пункт 28 Плану 2023).

Завершення заходів із розробки зазначеного проєкту регуляторного акта заплановано на II квартал 2024 року.

3.3. Також Планом 2023 передбачалася розробка проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання електронного документообігу інформації з обмеженим доступом» (пункт 3 Плану 2023).

Водночас, Державна регуляторна служба України листом від 30.12.2022 № 4791/20-22 поінформувала Адміністрацію Держспецзв'язку про те, що зазначений проєкт постанови не містить норм регуляторного характеру, а його прийняття не потребує реалізації передбачених Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» процедур.

Враховуючи зазначене, розробку зазначеного регуляторного акта продовжено без врахування вимог Закону.

4. Щодо упорядкування державного регулювання господарських відносин у сферах державного контролю у сфері захисту інформації та кіберзахисту.

4.1. Відповідно до підпункту 95⁵ пункту 4 Положення 411 Адміністрація Держспецзв'язку відповідно до покладених на неї завдань забезпечує

впровадження системи аудиту інформаційної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури, встановлює вимоги до аудиторів інформаційної безпеки, їх атестації (переатестації).

З огляду на зазначене, Адміністрацією Держспецзв'язку розроблено та Кабінетом Міністрів прийнято постанову від 24.03.2023 № 257 «Деякі питання проведення незалежного аудиту інформаційної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури» (пункт 1 Плану 2023).

Зазначеною постановою Кабінету Міністрів затверджено Порядок проведення незалежного аудиту інформаційної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури, який визначає механізм організації та проведення незалежного аудиту інформаційної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури та вимоги до його проведення.

Прийняття зазначеного регуляторного акта забезпечить системний підхід до аналізу стану захисту інформації, який базуватиметься на реальних показниках, отриманих під час проведення незалежного аудиту інформаційної безпеки, що дозволить врегулювати питання забезпечення належного рівня інформаційної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури.

З метою подальшого врегулювання системи аудиту інформаційної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури та на виконання пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 24.03.2023 № 257 «Деякі питання проведення незалежного аудиту інформаційної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури» розроблено проект наказу Адміністрації Держспецзв'язку «Про затвердження Вимог до аудиторів інформаційної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури та порядку їх атестації (переатестації)» (пункт 22 Плану 2023).

Прийняття зазначеного регуляторного акта дозволить вирішити питання забезпечення належного рівня кваліфікації аудиторів інформаційної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури шляхом встановлення чітких вимог до осіб, які планують отримати право проводити незалежний аудит інформаційної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури, а також визначення порядку їх атестації (переатестації) з подальшим формуванням та оприлюдненням Переліку аудиторів інформаційної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури до якого будуть внесені особи, що мають право проводити незалежний аудит інформаційної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури.

Також Планом 2023 було передбачено розробку проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення державного інструментального контролю програмного забезпечення на наявність недокументованих функцій та/або вразливостей» (пункт 17 Плану).

Водночас, в ході роботи було встановлено недостатність підстав для врегулювання актом Кабінету Міністрів України питання державного контролю програмного забезпечення.

З огляду на викладене, зазначене завдання було виключено з Плану 2023.

4.2. На виконання підпункту 1 пункту 4 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні електронні реєстри», частини шостої статті 8 Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» Адміністрацією Держспецзв'язку розроблено та Кабінетом Міністрів України прийнято постанови від 07.04.2023 № 311 «Деякі питання функціонування Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів» (пункт 19 Плану 2023).

Зазначеною постановою Кабінету Міністрів України затверджено:

Порядок функціонування Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів, який визначає механізм його функціонування;

Порядок передачі, збереження і доступу до резервних копій національних електронних інформаційних ресурсів, який визначає механізм передачі користувачами резервних копій національних електронних інформаційних ресурсів на зберігання до Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів, крім тих, передача яких обмежена законодавством, а також порядок їх збереження і доступу до них.

Прийняття зазначеного регуляторного акта забезпечило реалізацію завдання щодо створення резервних копії національних електронних інформаційних ресурсів, що перебувають у володінні або розпорядженні органів державної влади, військових формувань, утворених відповідно до законів України, підприємств, установ та організацій та є критичними для їх сталого функціонування, а також передання їх на зберігання до Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів, крім тих, передання яких обмежено законодавством.

Відповідно до пункту 5¹ розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про критичну інфраструктуру» та пункту 2¹ розділу IX «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України» під час дії воєнного стану, а також протягом 12 місяців після його припинення чи скасування повноваження уповноваженого органу у сфері захисту критичної інфраструктури України, передбачені цим Законом, здійснюються Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Згідно з підпунктом 15¹ Адміністрація Держспецзв'язку відповідно до покладених на неї завдань забезпечує здійснення Держспецзв'язку передбачених Законом України «Про критичну інфраструктуру України» повноважень уповноваженого органу у сфері захисту критичної інфраструктури під час воєнного стану, а також протягом 12 місяців після його припинення чи скасування.

Відповідно до абзацу другого частини першої статті 22 Закону України «Про критичну інфраструктуру» Кабінет Міністрів України встановлює вимоги щодо управління ризиками безпеки на об'єктах критичної інфраструктури I категорії критичності, крім банків, інших осіб, які здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, платіжних організацій, учасників платіжних систем, операторів послуг платіжної інфраструктури, державне регулювання, нагляд за

діяльністю яких здійснює Національний банк України, та встановлює вимоги щодо управління ризиками безпеки.

Враховуючи вище викладене, Адміністрацією Держспецзв'язку розроблено проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Вимог щодо управління ризиками безпеки на об'єктах критичної інфраструктури I категорії критичності» (пункт 28 Плану 2023), прийняття якого дозволить визначити комплекс заходів, спрямованих на ефективне зниження і контроль за ризиками безпеки, зниження ризику реалізації можливих загроз, ліквідацію та/або мінімізацію наслідків реалізованих загроз, кризових ситуацій та інших їх видів.

Проєкт зазначеного регуляторного акта оприлюднено на офіційному вебсайті Держспецзв'язку з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань. За результатами розгляду зауважень, проєкт постанови доопрацьовано, повторно оприлюднено на офіційному вебсайті Держспецзв'язку та надіслано на зовнішнє погодження.

Завершення заходів із розробки зазначеного проєкту регуляторного акта заплановано на II квартал 2024 року.

Крім упорядкування державного регулювання господарських відносин у сферах, які належать до компетенції Адміністрації Держспецзв'язку, шляхом розробки (видання) проєктів регуляторних актів, Адміністрація Держспецзв'язку у 2023 році здійснювала діяльність з відстеження регуляторних актів.

Зокрема, протягом 2023 року відповідно до статті 10 Закону та Плану-графіка відстеження Адміністрацією Держспецзв'язку результативності регуляторних актів на 2023 рік, затвердженого Головою Держспецзв'язку 14.12.2022, зареєстрованого 14.12.2022 за № 18-7169/ВС (зі змінами), здійснено відстеження результативності таких регуляторних актів Адміністрації Держспецзв'язку (розробником яких була Адміністрація Держспецзв'язку):

постанови Кабінету Міністрів України від 03.05.2022 № 522 «Про затвердження Порядку надання послуг Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів» (*базове відстеження*);

постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 991 «Про затвердження Технічного регламенту засобів криптографічного захисту інформації» (*базове відстеження*);

наказу Адміністрації Держспецзв'язку від 17.12.2021 № 744 «Про затвердження Технічних вимог до мереж рухомого (мобільного) зв'язку України і технічних засобів телекомунікацій щодо моніторингу та фільтрації сигнального трафіку», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31.12.2021 за № 1706/37328 (*базове відстеження*);

наказу Адміністрації Держспецзв'язку від 07.08.2013 № 420 «Про затвердження Граничних тарифів на послуги конфіденційного зв'язку», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.09.2013 за № 1512/24044 (у редакції наказу Адміністрації Держспецзв'язку від 16.12.2021 № 741, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.02.2022 за № 137/37473)

(базове відстеження);

наказу Адміністрації Держспецзв'язку від 04.07.2021 № 116/ДСК, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13.09.2021 за № 1065/36687 *(базове відстеження);*

наказу Адміністрації Держспецзв'язку від 29.12.2022 № 849 «Про затвердження Технічних вимог до електронних комунікаційних мереж загального користування щодо взаємоз'єднання та взаємодії мереж з різними технологіями обробки, комутації і перенесення сигналів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12.01.2023 за № 67/39123 *(базове відстеження);*

наказу Адміністрації Держспецзв'язку від 01.06.2023 № 474 «Про затвердження Технічних вимог до маршрутизації трафіка в електронних комунікаційних мережах загального користування», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16.06.2023 за № 1009/40065 *(базове відстеження);*

наказу Адміністрації Держспецзв'язку від 01.06.2023 № 471 «Про затвердження Типового договору про взаємодію постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг з Національним центром оперативно-технічного управління електронними комунікаційними мережами України», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29.06.2023 за № 1092/40148 *(базове відстеження);*

наказу Адміністрації Держспецзв'язку від 06.02.2023 № 89 «Про затвердження Порядку передачі викликів під час здійснення екстрених комунікацій за єдиним телефонним номером 112 в електронній комунікаційній мережі загального користування», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23.03.2023 за № 493/39549 *(базове відстеження);*

постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1358 «Деякі питання функціонування Національної телекомунікаційної мережі» *(повторне відстеження);*

наказу Адміністрації Держспецзв'язку від 08.04.2021 № 214 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України від 16 травня 2007 року № 87», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26.04.2021 за № 555/36177 *(повторне відстеження);*

наказу Адміністрації Держспецзв'язку від 27.10.2020 № 687 «Про затвердження переліку стандартів та технічних специфікацій, дозволених для реалізації в засобах криптографічного захисту інформації», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21.12.2020 за № 1272/35555 *(повторне відстеження);*

постанови Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 355 «Про затвердження Технічного регламенту радіобладнання *(періодичне відстеження);*

наказу Адміністрації Держспецзв'язку від 23.05.2016 № 346 «Про затвердження Порядку прийняття рішень щодо визначення операторів інформаційно-телекомунікаційних систем (мереж) Національної системи конфіденційного зв'язку», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України

05.08.2016 за № 1097/29227 (у редакції наказу Адміністрації Держспецзв'язку від 19.12.2018 № 766, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.01.2019 за № 50/33021) (*періодичне відстеження*);

наказу Адміністрації Держспецзв'язку від 28.12.2012 № 803 «Про затвердження Показників якості послуг із передачі даних, доступу до Інтернету та їх рівнів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21.01.2013 за № 135/22667 (*періодичне відстеження*).

Виконання заходів з відстеження результативності регуляторних актів здійснювалось з дотриманням вимог статті 26 Закону.

Зокрема, всі звіти про відстеження результативності регуляторних актів оприлюднені на офіційному вебсайті Держспецзв'язку та не пізніше наступного робочого дня з дня їх оприлюднення подані до Державної регуляторної служби України.

Крім цього, Головою Держспецзв'язку 14.12.2023 затверджено План-графік відстеження Адміністрацією Держспецзв'язку результативності регуляторних актів на 2024 рік, який зареєстровано 14.12.2022 за № 18/01-12960/ВС та який розміщено на офіційному вебсайті Держспецзв'язку 18.12.2023.

III. Висновок

За результатами здійснення Адміністрацією Держспецзв'язку державної регуляторної політики у 2023 році спостерігається тенденція щодо збільшення кількості запланованих до розробки проєктів регуляторних актів.

Водночас, результативність щодо виконання Плану 2023 суттєво підвищилась у порівнянні з 2022 роком.

Крім цього, враховуючи заплановані та виконувані у 2023 році завдання, спостерігається збереження тенденції щодо державного регулювання у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра (розроблено та видано 8 регуляторних актів), криптографічного та технічного захисту інформації (розроблено та видано 2 регуляторних акта).

Що стосується державного регулювання у сферах функціонування НСКЗ та НТМ, а також – державного контролю у сфері захисту інформації та кіберзахисту, то слід зазначити, що у 2023 році розроблено та видано 3 регуляторних акти у зазначених сферах.

Також варто вказати на те, що упродовж 2023 року вживалися заходи стосовно вдосконалення рівня організації здійснення Адміністрацією Держспецзв'язку державної регуляторної політики, в тому числі в частині забезпечення прозорості всіх етапів її регуляторної діяльності.

Голова Державної служби спеціального
зв'язку та захисту інформації України

Юрій МИРОНЕНКО